

Indtryk fra medlemsrejsen til Irland

Af Paul Christensen, PC-Consult, Lars Bols, Bols Forstplanteskole og Bent K. Christensen, Dansk Juletræsdyrkerforening

fra andre sammenhænge har mangeårige kontakter, er der ingen sprogbarrierer for irerne, som det i mange tilfælde er ved eksport til kontinentet.

Englænderne har ikke tradition for gravdækning, og dette er sandsynligvis årsagen til, at der kun i meget begrænset omfang bliver produceret pyntegrønt i Irland.

De få fremviste nordmannsgranbevoksninger var generel af god kvalitet og kan give anledning til bekymring; især hvis det tages i betragtning, at irerne har en række muligheder for renholdelse med pesticider.

Ukrudtsbekæmpelse

I Irland er det stadig lovligt at anvende Velpar, og dette middel bruges naturligt nok i vid udstrækning af de irske juletræsdyrkere. Midlet er endnu ikke vurderet efter EU-

De irske juletræsdyrkere planlægger at besøge Danmark i 2001, og som en optakt til dette inviterede de i år Dansk Juletræsdyrkerforening på et besøg i Irland. 24 medlemmer deltog i studierejsen til Den grønne Ø, og her bringes hovedindtrykkene fra rejsen.

På grund af Irlands kystnære beliggenhed lige ud til Golfstrømmen er vinteren mild. Dette muliggør blandt andet en produktion af nobilisjuletræer, men klima og jordbund synes også at være optimale for en produktion af nordmannsgran. Den begyndende produktion af juletræer i Irland er derfor gennem en årrække blevet betragtet som en potentiel trussel for den danske eksport. Derfor var det med en vis nysgerrighed, at den danske gruppe ankom til Irland.

Engelsk marked

De første bevoksninger blev betragtet med forundring og beundring, fordi der her ikke var tegn på de knopskader på nobilis i form af ubrudte skud, der kendes så godt i

Danmark. Disse skader, som giver mange skæve og "hullede" træer i Danmark, medvirker til, at vores nobilisbevoksninger har et meget lavt juletræsudbytte.

Senere blev træerne dog betragtet med en vis skepsis, for det var en noget anden kvalitet, der blev fremvist end den kendte fra Danmark. Træerne var i flere tilfælde ikke helt akselrette på grund af forsøg på vækstregulering, og mange var ligeledes formhugget, hvilket i Danmark er forkastet som kvalitetsfremmende metode for abies-arter. Som det hurtigt kom frem, eksisterer der forskellige kvalitetskrav på det tyske og engelske marked. Imidlertid skal juletræet i England ofte været et nobilistræ, men det er muligt at afsætte formhuggede træer. På dette marked, hvor man

Formhugning af juletræer praktiseres i vidt omfang...

reglerne, og irlenerne frygter naturligvis for, at det skal blive forbudt i forbindelse med EU-godkendelsen. Med den meget høje nedbør, Irland normalt har, vil dyrkerne uden Velpar få meget store ukrudtsproblemer, som de kun vanskeligt kan løse.

En juletræsdyrker fremviste nogle kulturer, hvor det havde været nødvendigt at supplere Velpar med andre midler fra sulfonylurea-gruppen for at opnå tilstrækkelig effekt på alle ukrudtsarter. Den megen nedbør skylder Velpar for langt ned, så virkningen på mange frøukrudtsarter er ganske kortvarig i Irland.

Proveniensvalg og røde nåle

Da irlenerne begyndte produktionen af nobilis-juletræer, blev der hovedsageligt plantet amerikanske provenienser, hvilket har kostet mange lærepenge. Disse erfaringer har bevirket, at der i dag udelukkende bliver anvendt danske provenienser, som dels vokser langsommere, og dels har en mere blå farve. Endelig synes der at være en tendens til, at omfanget af røde nåle, som optræder i mange bevoksninger, er mindre, hvor der er anvendt dansk plantemateriale. Den tidlige udbredte anvendelse af amerikanske provenienser, har lært irlenerne, at det ikke er økonomisk rentabelt at ofre store summer på opbinding af topskud med pinde,

Røde nåle på nobilis

Rødfarvningens udbredelse på såvel den enkelte nål som på hele træet kan variere meget, og i nogle tilfælde falder de skadede nåle af. Skaden er muligvis proveniensafhængig, og der er en tendens til, at træer, som en gang har haft røde nåle, vil få det igen på et senere tidspunkt. Årsagen til skaden er ukendt, men det formodes, at der er en sammenhæng med manglende optagelse af calcium i varme forårsperioder. Den eneste kendte behandlingsmetode i dag er at fjerne de beskadigede træer.

Eksempel på skud med røde nåle. Foto: Karl Peter Lyhr.

etablering af falske grenkranser med mere, såfremt udgangsmaterialet ikke er i orden. I flere tilfælde er der blevet foretaget reparationsklipninger selv på træer med røde nåle, men som det blev udtrykt: "... det har lært os, at den bedste måde at miste penge på, er at bruge flere i en dårlig juletræsbevoksning!"

De første erfaringer er blevet taget til efterretning, og som en konsekvens heraf bliver mange bevoksninger med amerikanske provenienser afviklet i denne sæson. Omfanget af røde nåle er fortsat et væsentligt problem, men i bevoksninger, hvor dette ikke forekommer, er resultatet imponerende med meget regelmæssige træer og høje udnyttelsesprocenter. Som i Danmark er kontrol af topskudslængden en af de væsentligste

dyrkningsmæssige udfordringer, fra det tidspunkt træerne når hoftehøjde.

Topskudsregulering i nobilis

Den mest anvendte metode til topskudsregulering er afklipning af topskuddet i oktober med efterfølgende vækst fra en internodiæknap. Dette resulterer i et bajonetskud, hvilket accepteres på det engelske marked. Tilsyneladende praktiseres ingen af de danske metoder med nåleafpilning, såring, tang eller kemi, skønt irlenerne har kendskab til, at disse metoder anvendes herhjemme på nordmannsgran. Nåleafpilning på nobilis er dog også en betydelig vanskeligere affære end på nordmannsgran. En enkelt dyrker klippede i januar eller

... og i visse tilfælde formugges der i meget kraftig omfang.

Sammenligning af en amerikansk (t.h.) og en dansk (Overgaard) proveniens.

Eksempel på topskud, der er blevet afklippet sidste år.

februar hele topskuddet af, hvis det var for langt. Den følgende sommer skød der så 5-6 nye rette skud op, som vi kender det ved fugleskader. Efterfølgende blev træet behandlet med sideklip tilsvarende dansk praksis i nordmannsgran i tilfælde af, at toppen er blevet ødelagt.

Breddereguleringen foretages udelukkende som formhugning med lange knive eller som skudknibning, som det kendes fra nordmannsgran i Danmark. De formhuggede træer bliver solgt som standardtræer, og af denne grund ses der ikke plantager med målrettet produktion af formhuggede træer, som det kendes fra USA.

Handel

I modsætning til i Danmark er det producenten selv, der foretager mærkningen af træerne, og der sælges direkte til blandt andet havecentre uden brug af et grossistled. Ønskes der en særlig træstørrelse eller kvalitetssammensætning af partiet, er dette

En af de flotteste nobiliskulturer.

selvfølgelig muligt mod en højere pris. Gennemsnitstræet er 1,75 - 2,00 meter, og sælges leveret til omkring 120 kr. Høst- og transportomkostningerne anslås at være henholdsvis 15 og 5 kr./træ.

Nogle producenter forsøger at målrette deres produktion allerede, når træerne er 1 meter høje, således at de regulerede træer bliver solgt på det engelske marked, mens de ikke-regulerede træer forsøges afsat på det tyske marked. Dette kan netop lade sig gøre med baggrund i, at det er producenten selv, som mærker træer. En sådan målretning af træet kendes ikke i Danmark. Oftest producerer vi træer ud fra en bestemt skabelon og sælger det til den første den bedste grossist, der ikke nødvendigvis arbejder i et marked, hvor netop disse træer er efterspurgt.

Kapacitetsproblemer

Irland har de seneste år haft en meget kraftig vækst, især i byggesektoren. Arbejdsløshedsprocenten er i dag omkring 3, og det giver problemer for juletræsproducenterne, der ofte vælger at anvende studerende eller polsk arbejdskraft. Netop manglen på

arbejdskraft er en begrænsende faktor for en øget irsk produktion, og allerede i dag løses en række opgaver i universiteternes ferieperioder, der ud fra et dyrkningsmæssigt synspunkt ikke altid er det optimale tidspunkt.

Fordele, men...

Trods irlernes fordele i form af gode klimatiske forhold, lempeligere pesticidbestemmelser og en fritagelse for beskatning af indtægter fra skovbrug – herunder også juletræer, trues den danske eksport af juletræer tilsyneladende ikke herfra.

Først og fremmest har det danske erhverv en mangeårig viden og erfaring i dyrkningen af juletræer og pyntegrønt. Denne viden udbygges løbende via vores brancheforening og forskningsinstitutioner. Samtidig har Danmark i forhold til det Central-europæiske marked en mere fordelagtig placering, da det ikke er nødvendigt at sejle vores produkter frem til markedet. Sidst, men ikke mindst, satser irlerne på produktion af nobilis, der afsættes på det nærliggende engelske marked, hvor der i en lang årrække har været nære kontakten.

Ved sammenligning af irsk og dansk juletræsproduktion er der således tale om to forskellige produkter, som supplerer hinanden, men med forskellige kvalitetskrav på

Et nobilis primatræ i et engelsk hjem.

de enkelte markeder. I de kommende år må der forudses en betydelig kvalitetsforbedring i de irske bevoksninger; specielt hvis topskudslængden kan kontrolleres.

Lykkeligvis har irlerne ikke for alvor beskæf-

tiget sig med nordmannsgran, for kombineres en dygtig, dansk dyrkningspraksis med det irske klima, vil der i nordmannsgran kunne opnås juletræsudbytteprocenter, som vi kun sjældent kan drømme om herhjemme.

Den irske minister for skovbrug, Frank Fahey, sammen med den danske gruppe af juletræsdyrkere og irske værter blev motiv for en række pressefotos. Den irske juletræsdyrkerforening anvendte naturligvis det danske besøg til en vis omtale i aviser og radio.

ASM
En vifte af muligheder

ØSTERVANG

Tlf. 98 56 52 50 · Fax 98 56 55 52 · Terndrupvej 28 · Astrup · Arden · www.asm-ostervang.dk

- Netmaskine
- Hegnsudruller
- Plantemaskine: 1- 2- eller 3-rækkes
- Transportvogn
- Kulturplov
- 1-armet sprøjtebom
- Vejhøvl
- Brændekløver
- Smedejern

ASM ØSTERVANG giver dig en bred vifte af muligheder at vælge imellem, indenfor skovbrug, til konkurrencedygtige priser.

Du er naturligvis velkommen til at kontakte os, for yderligere oplysning eller for at få tilsendt prospekt.